Z ranljivimi z ranljivostjo

MILKA LELAS

mag. prof. socialne pedagogike

Slika 1
Centračna šola, OŠ POLJE

- Vzhodni del Ljubljane.
- Moja vloga?

OŠ Polje

Slika 2
Soseska Polje III

2005 – 2021

Od barak do stanovanj.

4

NOVE SOSESKE

Neprofitna stanovanja

460

STANOVANJ

Med drugim ranljive družine

Družbena distribucija stanovanj

Slabša razpršenost ranljivh družin.

Zgostitev ranljivih družin v okolju, zgostitev v osnovni šoli.

Slika 3
Soseska Polje III

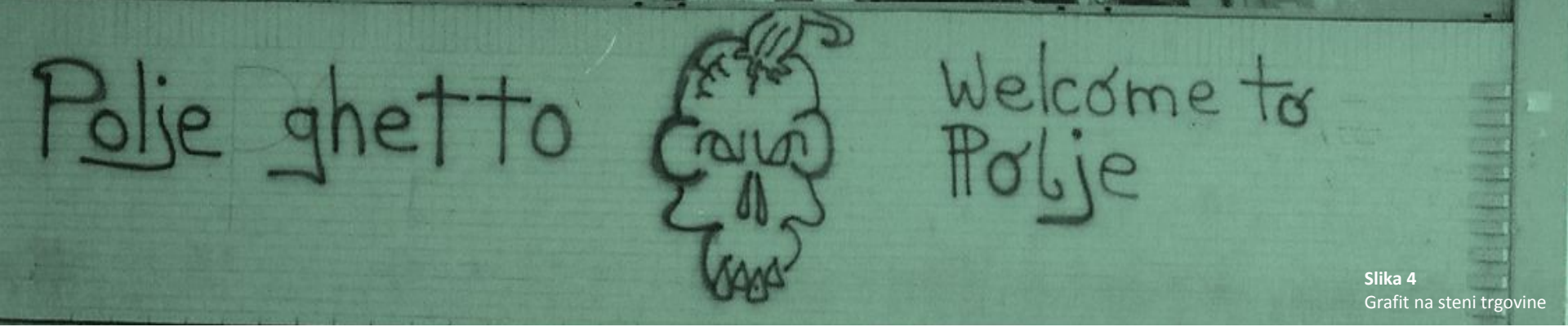

Slika 4
Grafit na steni trgovine

Tudi obliko prostorske organizacije je moč razložiti skozi splet odnosov med tremi osnovnimi nivoji družbene strukture: ***ekonomski, politično-institucionalni in ideološki nivo*** *(Castells, 1977).*

Ranljive družine:

“To so poškodovane družine. Takšne, ki se se hitro poškodujejo.“

“So tiste, ki se vedno ranijo.“

Polje. OKolje?

Porast družin s povečanim številom izzivov:

- Starševska nemoč.
- Ekonomska prikrajšanost.
- Slabše materialne razmere.
- Kulturna deprivilegiranost.
- Neznanje jezika.
- Nasilje v družini.
- Slabša splošna razgledanost.
- Pomankanje prostora.
- Preobremenjenost staršev.
- Nakopičenost različnih težav.
- Itd.

Alenka Kobolt (2010):

Od mladih se po eni strani pričakuje **zadovoljevanje izobraževalnih normativov**, po drugi strani pa **takšne vedenjske strategije, ki so v skladu s prevladujočimi institucionalnimi pričakovanji**, zahtevami, merili. S tem ni nič narobe, če oblikovana pričakovanja ne presegajo zmožnosti posameznikov in skupin. Problem se pojavi, ker posameznik, zlasti tisti iz ranljivih, obrobnih in marginaliziranih družbenih skupin **postavljenim normativom niso kos**. Zlasti zaradi prepleta socialnih, individualnih in specifičnih dejavnikov.

RAVNILOst

Postaneš ranljiv, če ne dosegaš meril?

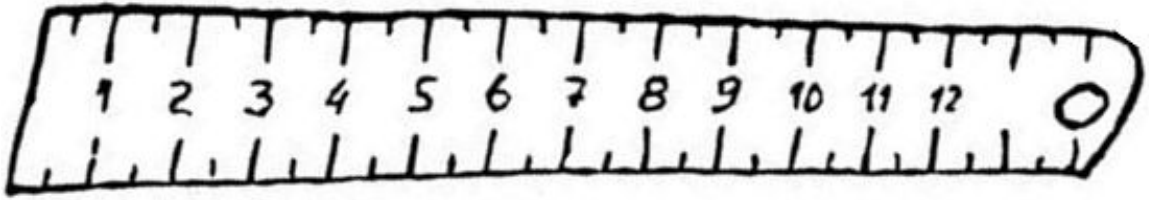

Primer

IZZIVI:

- Slabše znanje jezika,
- slabša splošna razgledanost,
- pomankanje prostora,
- Nasilje v družini.

SITUACIJA:

Pisanje domače naloge.

DN MAT: Razstavi

$6x^2 + 19x - 7 =$

Kako ti izzivi vplivajo na otroka kot učenca?

PROSTOR
Hrup – težje zadrži pozornost in konča. Otežena pomiritev sistema in samoregulacija.

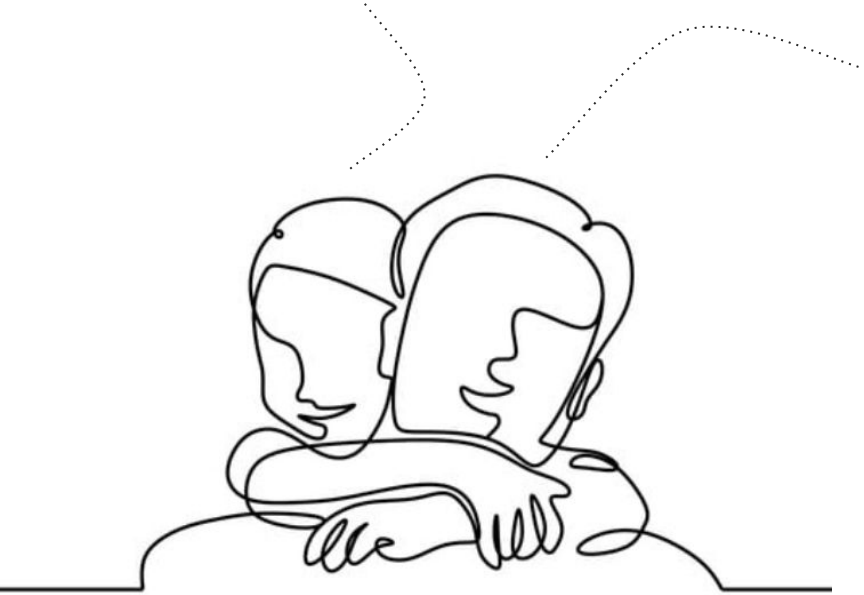

JEZIK in RAZGLEDANOST
Starš težje podpre otroka pri šolskem delu.

NASILJE
Strah, maščevanje, borbo za preživetje. Težje sliši otroka v polnosti, odgovarja na potrebe, ga vodi.

Uspešni učenci z manj izziv:

Postajajo ranljivi?

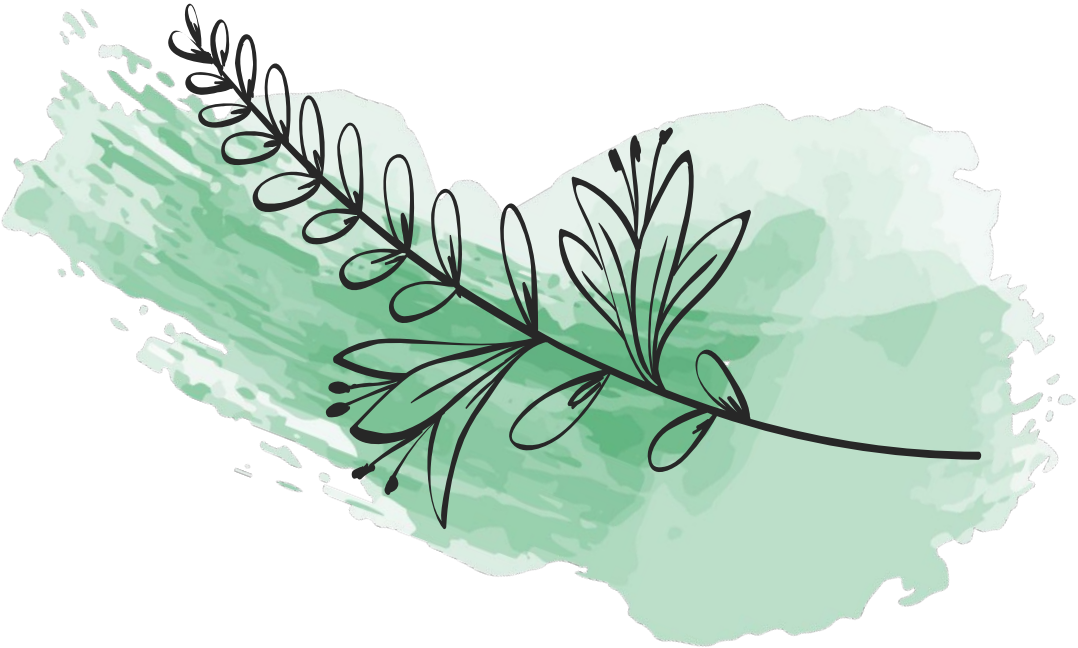

Ekološka perspektiva – dejavniki tveganja (Pekalj in Pečjak, 2015);

I. Nepovezanost mikrosistemov.

II. Konflikt vrednot med med predstavniki posameznih mikrosistemov.

III. Različne spremembe v življenju posameznika.

1. Nepovezanost mikrosistemov

ŠOLSKI DRUŽINSKI

Starši se ne zanimajo za učenčevo učenje.

DRUŽINSKI VRSTNIŠKI

Starši ne poznajo otrokovih vrstnikov.

ŠOLSKI DRUŽINSKI

Razrednik se sooči z odporom do sodelovanja s starši.

2. Konflikt vrednot

med predstavniki posameznih mikrosistemov

Učenec se, iz potrebe po sprejetosti, ponaša z učno neuspešnostjo.

Kaotična družinska organizacija, zelo pogoste zamude. Pravičnost ali enakost? Ukrep?

Učenec v afektu raztrga test. Voditi pouk dalje? Ciljna naravnanost, sočutnost?

Starši urejajo selitev v Švico. Povedati otroku takoj? Ali zaščititi motivacijo za šolsko delo?

3. Različne spremembe

Preselitev.

Ločitev staršev.

Nasilje (doma in v šoli).

Revščina.

Daljša odsotnost starša (bolezen, delo v tujini, prestajanje kazni, ...).

Smrt družinskega člana.

Odgovor na zaznane potrebe

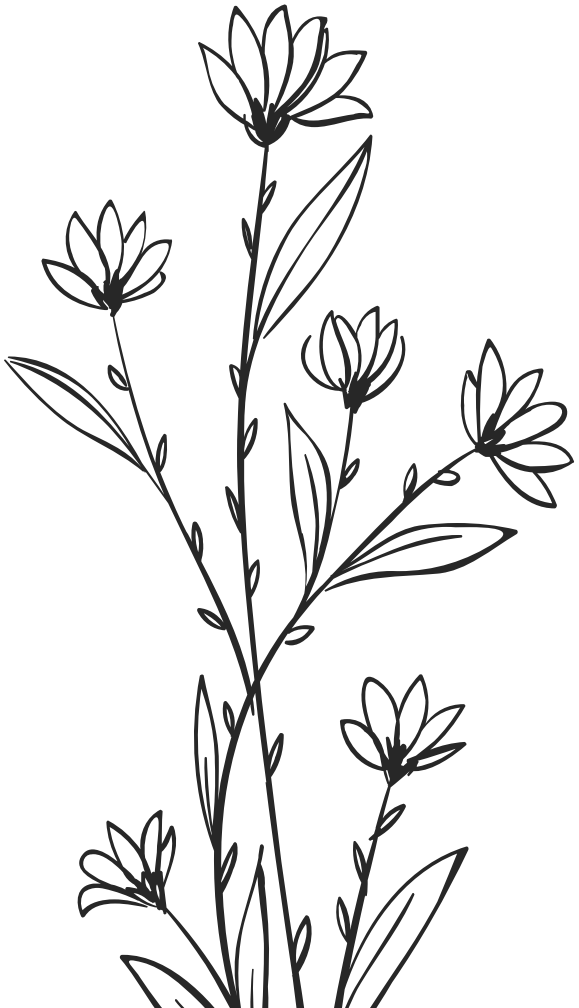

Pozitivna diskriminacija

Enakost izobraževalnih možnosti je mogoče udejanjiti **samo s kompenziranjem kulturne prikrajšanosti otrok**, ki izhajajo iz revnih družin in živijo v kulturno osiromašenem okolju (Košak, 2010) .

POZITIVNA DISKRIMINACIJA

na sistemski ravni

- Učbeniški sklad,
- šolski sklad,
- subvencionirana prehrana,
- vsebine za starše na roditeljskih sestankih.
- DOP, DOD, ISP, DSP za tujce, DSP na podlagi odločb.

NA NAŠI ŠOLI

Povezovanje mikrosistemov

ZAKAJ SPLOH?

- Zagotoviti dodatno učno in celostno podpor.
- Preglednost pomoči učencem.
- Pri posebej ranljivih družinah poenotit in uskladiti smer delovanja.
- Usmerjen prosti čas.
- Graditi in podpreti lokalno skupnosti.

Povezovanje mikrosistemov

POLICIJA

Slika 6
Točka

CSD

ZDRAVSTVENI DOM

VRTEC

Povezovanje mikrosistemov

ŠTUDENTI

PEF, FSD, FF

Povezovanje mikrosistemov

KRALJI ULICE

TOČKA

nastanitvena podpora

CONA POLJE

Mladinski dnevni center

Kaj točno je treba znati za ocenjevanje?

3. Različne spremembe

Preselitev.

Ločitev staršev.

Nasilje (doma in v šoli).

Revščina.

Daljša odsotnost starša (bolezen, delo v tujini, prestajanje kazni, ...).

Smrt družinskega člana.

Dve enoti:

Nekaj več ur svetovalnega dela.

Razpršitev.

Razporeditev ranljivejših otrok:

V 1. razred ali prepis.

Vedno v živo.

Poizkus bolj premišljene razporeditve po oddelkih.

Tudi jaz zmorem!

tabor

Supersobota

Nujno dežurstvo

GU

Učenje poučevanja za starše

DSP

Kontinuirano! Sistemsko podprto.

Ena oseba

Gradnja odnosa

Večkrat na teden

V oddelku in izven

Cilji

Šolska uspešnost!

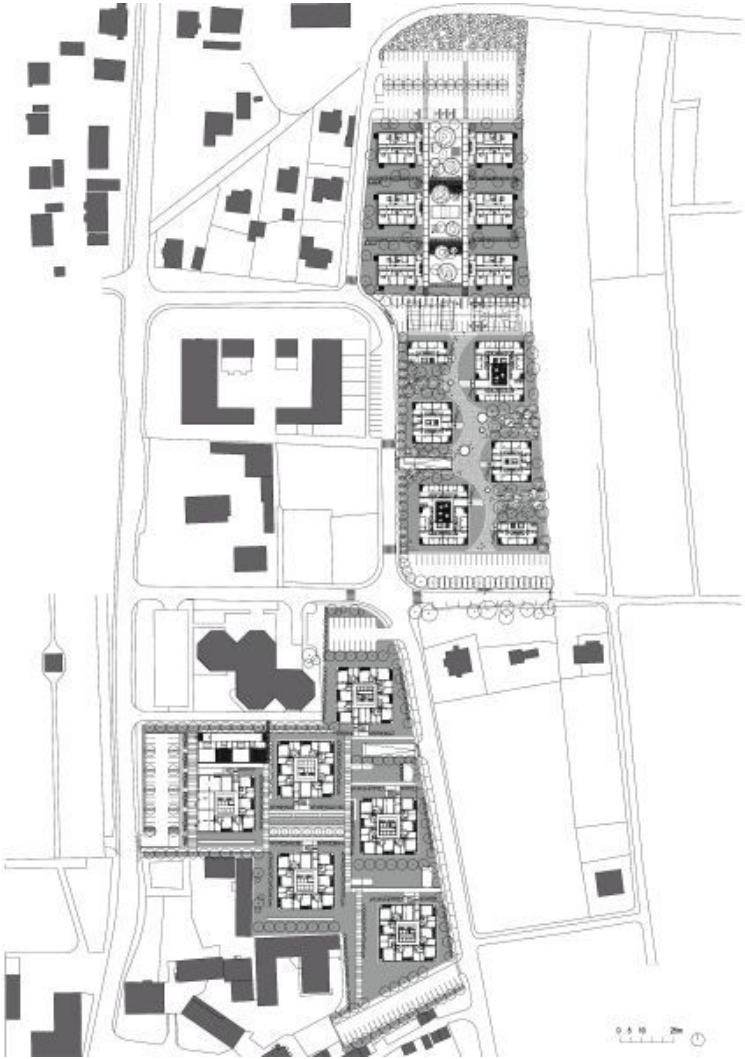

Vstop v življenski prostor

Točka, Cona, naselje, kavarna, pekarna, dom?

Ustvarjati **UČNO SITUACIJO**, ki nadaljuje točno od tam kjer otrok je.

Ustvarjati “flow” v učenju.

Lahko bolj drzne oblike učenja.

Pred začetkom šolskega leta, posebej ranljive otroke povabimo na ogled nove šole.

Ranljivost

- Pripravljenost, da se pokažemo in ne skrivamo popolnoma za vlogo.
- **Iščemo to v drugem**, a je zadnja stvar, ki si jo želimo pokazati.
- STIK **- kar omogoča medsebojno dogovarjanje, vplivanje, sodelovanje, spoznavanje.**
- Da se ta povezava lahko zgodi, moram tudi jaz dovoliti, da me učenci resnično vidijo kot osebo. Iskreno zanimanje za učenca.

Zagovorništvo

ZAPOSLENI NA ŠOLI

Razumeti otrokov kontekst.
Biti otrokov glas.
Ukazati na njegove moči.

“On je len, vseeno mu je za šolo. Med poukom samo spi. Nič se ne trudi.”

dOgOvor

Gre za soustvarjeno odločitev in ne za enostransko vsiljeno zahtevo, ki jo skrijemo v besedo dogovor.

ustvarjnaje

ustvarjnaje ustvarjnaje

soustvarjanje

ustvarjnaje ustvarjnaje

ustvarjnaje

Jaz sem odgovorna za odnos in vodenje, a oba ga soustvarjava - proaktivnost.

Zbeganost?

Šolski vsakdan

IGRIVOST

ČAROBNOST

HUMOR

SPROSTITEV

POVEZANOST

PRISTNOST

1 na 1
zunaj šole

Plezanje, vlak, živalski vrt, sladoled, gozd, kino, trgovina, sprehod, pošta, skupnostni prostor, mesto, knjižnica ...

CILJI
+
ŽELJE
+
MOŽNOSTI
=
REALIZACIJA

Tesnejše sodelovanje s starši.

Kanal.
Vztrajnost.
Podpora pri logistiki.
Krepitev starševske moči.
Dostojanstvo. Razumeti dogajanje najti besede.
Večkrat poklicati, ko je nekaj dobro.
Dostopnost, kontinuiteta.

DSP na daljavo

- IKT podpora.
- Učni listi na kljuki.
- Dostava potrebščin.
- Utrjevanje in razlaga.
- Usklajevanje obveznosti.
- Tesen stik s starši.
- Razbremenitvene aktivnosti.
- Potreba tudi med počitnicami.
- Poglobljen odnos s starši.

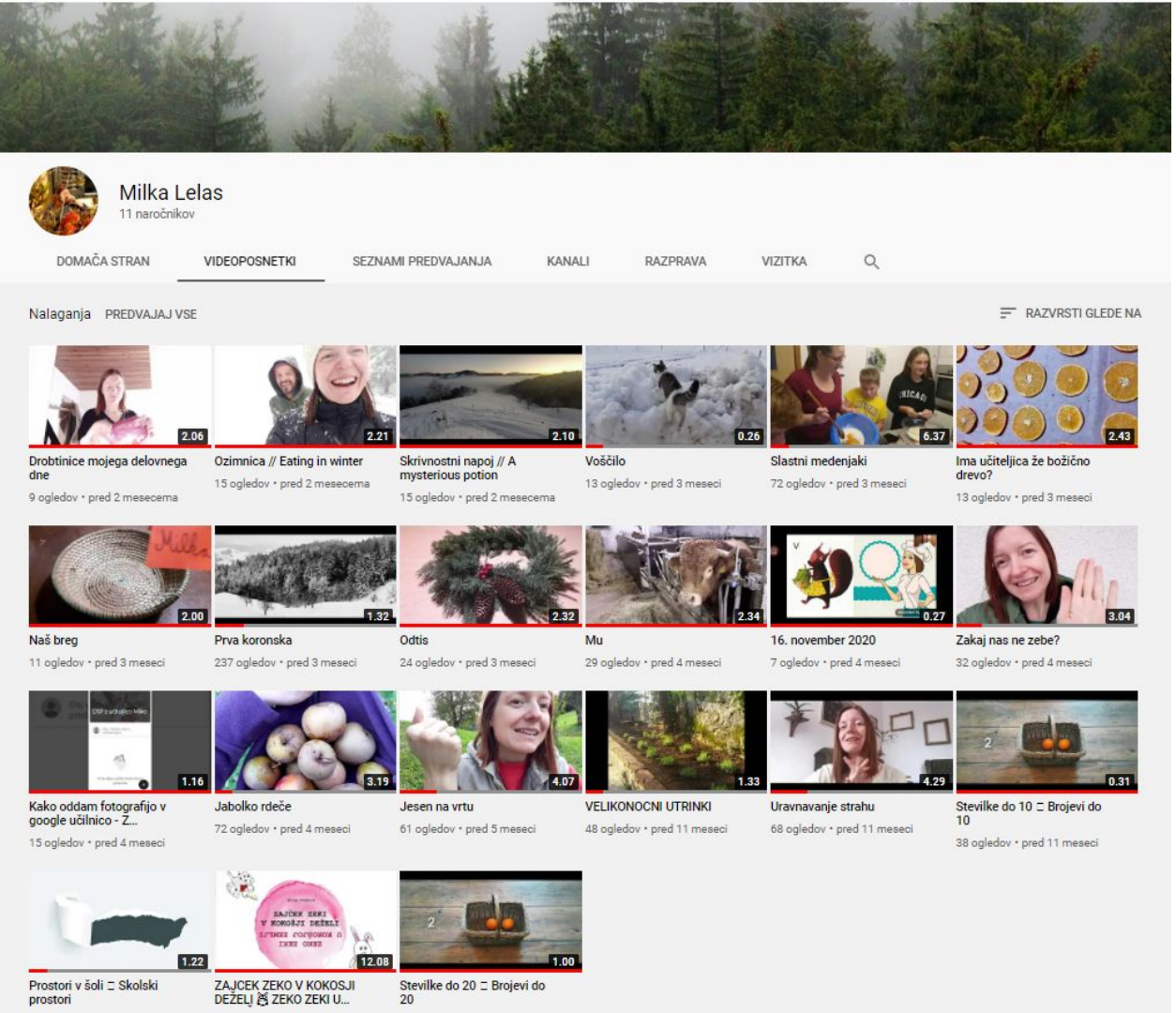

Skrivno življenje učiteljice Milke

TEME

- IKT
- Prosit čas
- Uravnavanje strahu
- Samooskrba
- Zabava
- Hribovski in obmorski pogled na življenje
- Učenje jezika

Dvojna vloga

KONSTRUKTIVNO DEKONSTRUKTIVNO

Psihoterapevtsko delo?
Elementi (praznjenje, sproščanje, potrebe).

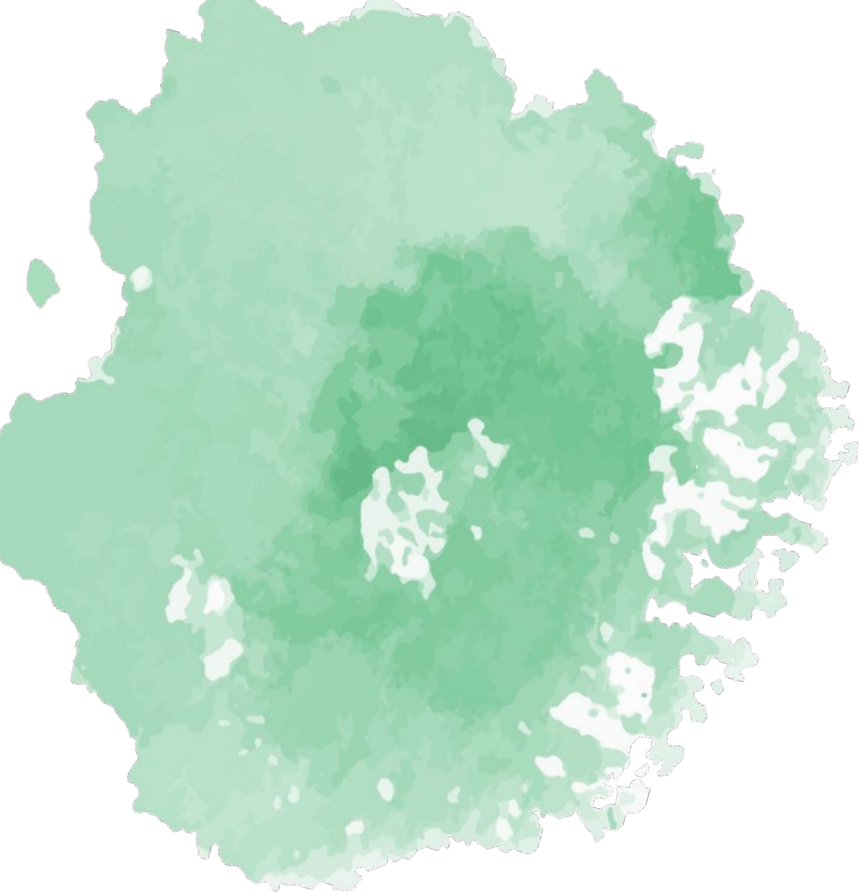

P O T R P E Ž L J I V O S T

Z U P A N J E

V E R J E T I

Da ob količini ranljivosti zmoremo ...

FAKULTETA

TIM

Supervizija

VODSTVO

Hvala!

Literatura

Castells, M. (1977). The Urban Question: A Marxist Approach. London, Edward Arnold.

Kobolt, A. (2o10) Izstopajoče vedenje, šola, družbeni kontekst. V A. Kobolt (ur.) *Izstopajoče vedenje in pedagoški odzivi* (str. 7 – 23). Ljubljana, Pedagoška fakulteta

Pekalj, C. In Pečjak, S. (2015). Psihosocialni odnosi v šoli. Ljubljana, Znanstvena založba Filozofske fakultete.

Košak, A. (2010). Enakost in pravičnost v izobraževanju otrok v osnovni šoli. http://solazaravnatelje.si/ISBN/978-961-6637-26-8/011-019.pdf

Sllike

Slika 1:

https://curkarhitektura.si/projekti/2012-2015/os-polje-igrisce

Slika 2, 3, 6:

https://ipop.si/2017/06/08/zbori-za-prostor-kaj-je-javni-interes-pri-stanovanjski-politiki/

Slika 4:

http://po-843.blogspot.com/2012/05/polje-geto.html

Slika 5:

https://hudo.com/si/tag/pedagoska-fakulteta/

Slika 7: https://www.facebook.com/conapolje

Slika 8:

https://outsider.si/socialna-in-odprta-ter-ne-samo-prijetna-in-ekoloska-2/